

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. c)
Istorie

Test 2

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Pentru a împiedica pe «seniorii» de partid să se emancipeze, Ceaușescu a introdus principiul «rotării cadrelor», care, în limbaj popular, însemna a nu permite nimănui să «prindă rădăcini» în funcția deținută. [...] Ceaușescu a modificat statutul Partidului Comunist Român, introducând ca atribuție a Congresului alegerea secretarului general, care, în loc de a mai fi [secretar general] al Comitetului Central era al partidului. Ca urmare, el devenise singura persoană inamovibilă, sub acoperirea democratică de partid: nu Comitetul Central sau Biroul Politic, ci Congresul îl alesese [pe N. Ceaușescu].

«Epoca Nicolae Ceaușescu», [...] își conturează fizionomia după 1971. [...] Atât în politica internă, cât și în cea externă, totul se face sub directa îndrumare a secretarului general [N. Ceaușescu], într-un climat de încordare la care, pe măsură ce regimul întâmpină dificultăți, se adaugă teama executanților că vor atrage mânia conducătorului. [...]

Dacă birocrăția de partid a fost primul stâlp al regimului Ceaușescu, cel de al doilea a fost Securitatea. Fără a mai recurge la represiuni masive, [...] regimul a creat prin Securitate un climat de frică și suspiciune care a sfârșit prin a deveni paralizant.”

(F. Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*)

B. „În 1968, Bucureștiul nu numai că refuză să participe la invazia Cehoslovaciei, dar Ceaușescu condamnă public și vehement, prin discursul său [...], acțiunea militară a Tratatului de la Varșovia (URSS, Polonia, R.D. Germană, Bulgaria și Ungaria). Liderul comunist român riscă atunci un pericol real al invadării țării de trupele sovietice masate pe Prut. [...] La 4 septembrie [1968] Marea Adunare Națională aprobă o lege de înființare a gărzilor patriotice. România nu era, prin toate aceste acțiuni, independentă de Moscova, dar era, dintre toate țările «socialiste», cea mai îndepărtată de ea. Fapt bine văzut și încurajat de Occident. Pe de altă parte, aceste acțiuni de independență nu deranjau esențial Moscova, pentru că România păstra, pe plan intern, neabătute structurile sistemului instituit de Kremlin. [...] Sovieticii erau, pe bună dreptate, mult mai sensibili la transformările interne din Cehoslovacia și Polonia, care puteau «pune în pericol interesele generale ale comunismului». În România, aceste interese nu erau defel amenințate. [...]

Tot mai multe măsuri de după 1971 îndreaptă România spre un regim prezidențial, instituit [...] în 1974, odată cu înlăturarea lui I. Gh. Maurer din fruntea guvernului și cu alegerea lui Ceaușescu în nou-creata funcție de președinte de republică. Un regim bazat pe cultul personalității «Conducătorului», apropiat ca spirit, fast și manifestări de cel nord-coreean.”

(I. Bulei, *O istorie a românilor*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți formațiunea politică precizată în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la evenimentele din 1968. **2 puncte**
3. Menționați câte o funcție deținută de Nicolae Ceaușescu din sursa **A**, respectiv din sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că regimul politic din România este asemănător celui din Coreea de Nord. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A** precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două practici politice utilizate de regimul totalitar din România, în a doua jumătate a secolului al XX-lea, în afara celor la care se referă sursele date. **6 puncte**
7. Menționați o caracteristică a democrației din România, în ultimul deceniu al secolului al XX-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți cu atenție sursa de mai jos:

„Prin *Tratatul de la Paris* din 1856, care a pus capăt Războiului Crimeii, puterile [...] au așezat Moldova și Țara Românească sub protecția lor colectivă [...] și, în al doilea rând, au recunoscut dreptul românilor înșiși de a avea un cuvânt de spus în legătură cu stabilirea formei de guvernământ. Oferindu-li-se o astfel de ocazie, majoritatea românilor n-au mai lăsat nici un dubiu în privința dorinței lor de unire și independență, iar puterile (Austria și Imperiul Otoman, fără tragere de inimă) au reacționat prin promulgarea așa-numitei *Convenții de la Paris* în 1858. Acest document, menit să servească drept lege fundamentală pentru Principate, a indicat modul în care românii trebuiau să se guverneze de aici înainte. [...]

Convenția de la Paris conținea un motiv de dezamăgire majoră pentru români: nu spunea niciun cuvânt despre Unirea Principatelor. [...] La începutul anului 1859, exercitându-și dreptul acordat de *Convenția de la Paris* de a-și alege propriii lor domnitori, aceștia au ales una și aceeași persoană în fiecare dintre cele două Principate. Plecându-se în fața inevitabilului [...] puterile au acceptat tacit faptul împlinit, iar Alexandru Ioan Cuza însuși a desăvârșit unirea administrativă a Principatelor în 1861. [...]

În timpul scurtei sale domnii (1859-1866), Cuza [...] a dat <României> [...] instituții politice și economice moderne. [...] Nerăbdător să promoveze reformele sale fundamentale, Cuza a dizolvat o adunare recalitrantă în mai 1864, când aceasta a respins reformele rurală și electorală, care formau esența programului său legislativ. La numai două săptămâni de la lovitura sa, Cuza a supus unui referendum popular o constituție, *Statutul*, pentru a-și legitima regimul.”

(K. Hitchins, *România 1866-1947*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți domnitorul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul în care se desfășoară evenimentele din sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați documentul din 1858 și o caracteristică a acestuia, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la *Tratatul de la Paris*. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la rolul domnitorului în organizarea statului român modern, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia statul român modern evoluează în primele două decenii ale secolului al XX-lea în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre autonomii locale și instituții centrale în spațiul românesc, în secolele al IX-lea – al XVIII-lea, având în vedere:

- precizarea unei autonomii locale atestate în spațiul românesc în secolele al IX-lea – al XI-lea și menționarea a două trăsături ale acesteia;
- prezentarea unei instituții centrale înființate în spațiul românesc, în secolele al XII-lea – al XIV-lea;
- menționarea a două fapte istorice referitoare la instituții centrale din spațiul românesc, desfășurate în secolul al XVI-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la evoluția unei instituții centrale din spațiul românesc la începutul secolului al XVIII-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

Examenul de bacalaureat național 2020

Proba E. c)

Istorie

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Test 2

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total obținut pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru răspunsul: Partidul Comunist Român **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: În 1968, România refuză să participe la invazia Cehoslovaciei, *La 4 septembrie [1968] Marea Adunare Națională aprobă o lege de înființare a gărzilor patriotice etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
3. **câte 3 puncte** pentru fiecare răspuns: secretar general al partidului/secretar general, președinte de republică/președinte **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).** **(3px2=6p)**
4. **3 puncte** pentru scrierea literei **B**
5. **7 puncte** pentru scrierea oricărei relații cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*)
Exemple: *Cauză: Pentru a împiedica pe «seniorii» de partid să se emancipeze și efect: Ceaușescu a introdus principiul «rotării cadrelor» SAU Cauză: Ceaușescu a modificat statutul Partidului Comunist Român, introducând ca atribuție a Congresului alegerea secretarului general și efect: Ca urmare, el devenise singura persoană inamovibilă, sub acoperirea democratică de partid etc.*
6. **câte 1 punct** pentru menționarea oricăror alte două practici politice utilizate de regimul totalitar din România, în a doua jumătate a secolului al XX-lea, în afara celor la care se referă sursele date **(1px2=2p)**
Exemple: adoptarea Constituției din 1952/Constituției din 1965, industrializarea forțată **etc.**
câte 2 puncte pentru prezentarea fiecărei practici politice menționate - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la practica politică **(2px2=4p)**
7. **4 puncte** pentru menționarea oricărei caracteristici a democrației din România, în ultimul deceniu al secolului al XX-lea
Exemple: este legitimată de Constituția din 1991, organizarea alegerilor libere bazate pe votul universal **etc.** **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**

SUBIECTUL al II – lea

(30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru răspunsul: Alexandru Ioan Cuza/ Cuza **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru răspunsul: al XIX-lea **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
3. **3 puncte** pentru răspunsul: Convenția de la Paris
3 puncte pentru menționarea oricărei caracteristici a acesteia
Exemple: *a indicat modul în care românii trebuiau să se guverneze de aici înainte, Convenția de la Paris a acordat românilor dreptul de a-și alege domnitorii etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
4. **câte 3 puncte** pentru menționarea, din sursa dată, a oricăror două informații referitoare la Tratatul de la Paris **(3px2=6p)**
Exemple: *a pus capăt Războiului Crimeii, puterile [...] au așezat Moldova și Țara Românească sub protecția lor colectivă, românii puteau sa-și exprime părerea în legătură cu forma de*

guvernământ etc. **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**

5. **4 puncte** pentru formularea, pe baza sursei date, a oricărui punct de vedere referitor la rolul domnitorului în organizarea statului român modern

câte 3 puncte pentru selectarea, din sursa dată, a oricăror două informații care susțin punctul de vedere formulat **(3px2=6p)**

Exemple: Domnitorul a avut un rol important în organizarea politico-administrativă a statului român modern. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: *Cuza [...] a dat <României> [...] instituții politice și economice moderne și Alexandru Ioan Cuza însuși a desăvârșit unirea administrativă a Principatelor în 1861 SAU Domnitorul deține un rol central în organizarea statului român modern prin acțiunile desfășurate în politica internă. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: *Nerăbdător să promoveze reformele sale fundamentale, Cuza a dizolvat o adunare recalcitrantă în mai 1864, când aceasta a respins reformele rurală și electorală, care formau esența programului său legislativ și Cuza a supus unui referendum popular o constituție, Statutul, pentru a-și legitima regimul etc. Punctajul total (10 puncte) sau cel parțial (7 puncte) se acordă răspunsului care cuprinde atât punctul de vedere, cât și informațiile/informația. Nu se punctează doar punctul de vedere sau doar informațiile/informația.**

6. **4 puncte** pentru argumentarea afirmației date - prezentarea oricărui fapt istoric relevant (**de exemplu:** realizarea României Mari (1918), unirea Basarabiei/Bucovinei/Transilvaniei cu România în 1918 etc.) prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc.*) și concluzia (*așadar, astfel etc.*)

SUBIECTUL al III – lea (30 de puncte)

Informația istorică – 24 de puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru precizarea oricărei autonomii locale atestate în spațiul românesc, în secolele al IX-lea – al XI-lea (**de exemplu:** voievodatul lui Gelu, lui Ahtum etc.)

Câte 3 puncte pentru menționarea oricăror două trăsături ale acesteia (**de exemplu:** sunt constituite pe teritoriul uniunilor de obști/obștilor, au conducători cu atribuții militare și administrative, au influențat organizarea politică a Transilvaniei etc.) **(3px2=6p)**

- **2 puncte** pentru menționarea oricărei instituții centrale înființate în spațiul românesc, în secolele al XII-lea – al XIV-lea (**de exemplu:** domnia, biserica etc.)

3 puncte pentru prezentarea instituției menționate - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la instituție și se utilizează relația cauză-efect

1 punct pentru precizarea doar a unei informații referitoare la instituție

- **Câte 3 puncte** pentru menționarea oricăror două fapte istorice referitoare la instituții centrale din spațiul românesc, desfășurate în secolul al XVI-lea (**de exemplu:** organizarea Transilvaniei ca principat autonom sub suzeranitate otomană (1541), modificarea statutului domniei în Țara Românească prin Tratatul de la Alba Iulia (1595), consolidarea domniei în Țara Românească prin Tratatul încheiat între Mihai Viteazul și Rudolf al II-lea, la sfârșitul secolului al XVI-lea etc.); **(3px2=6p)**

- **1 punct** pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la evoluția unei instituții centrale din spațiul românesc la începutul secolului al XVIII-lea (**de exemplu:** Intervenția Imperiului Otoman are consecințe nefavorabile asupra evoluției domniei la începutul secolului al XVIII-lea., Instituția domniei cunoaște transformări radicale la începutul secolului al XVIII-lea. etc.)

4 puncte pentru sustinerea punctului de vedere formulat printr-un argument istoric – prezentarea oricărui fapt istoric relevant, prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc.*) și concluzia (*așadar, astfel etc.*)

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 6 puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru **utilizarea limbajului istoric** adecvat
1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric adecvat
- **1 punct** pentru **structurarea eseului** (introducere - cuprins - concluzie)
- **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice
1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice
- **1 punct** pentru **respectarea limitei de spațiu**